

RODZINY MARYNARZY

ze statku

„Prezydent Gottwald”
domagała się ich powrotu

WARSZAWA. — W dniu 27 bm. rodziny marynarzy ze statku „Prezydent Gottwald” wystosowały do Ligi Czerwonych Krzyży telegram następującej treści:

Do
Ligi Czerwonych Krzyży
Genewa

„My, rodziny marynarzy statku „Prezydent Gottwald” zwracamy się do Was, o interwencję w sprawie naszych synów, ojców, mężów i braci więzionych od sześciu miesięcy na Tajwanie.

W czasie pełnienia przez nich pokojowej pracy zostali oni pozbawieni wolności i możliwości powrotu do kraju oraz do rodzin.

Apelujemy do Was — w imię uczuć humanitarnych — o przyzwolenie się do uwolnienia naszych najbliższych, abyśmy mogli z nimi jak najszybciej połączyć się.

Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!

* A

GAZETA BIAŁOSTOCKA

Organ KW Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

ROK IV. Nr 230 (954) BIAŁYSTOK, środa, 29 września 1954 r. Cena 20 gr

Na I Sesji Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych MAO TSE-TUNG PRZEWODNICZĄCYM Chińskiej Republiki Ludowej Czou En-lai premierem rządu

PEKIN. — Dnia 26 bm. na I sesji Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych trwała dyskusja nad referatem premiera Czou En-lai o pracy rządu.

Sesja Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych na wniosek Prezydium jednomyślnie uchwaliła rezolucję aprobującą referat premiera Czou En-lai o pracy rządu.

Rozpatrzono także sprawozdanie komisji redakcyjnej Prezydium sesji. Jednymyślnie uchwalono przekazanie do realizacji Radzie Państwowej 39 wniosków, które zgłosili deputowani. Na zakończenie posiedzenia deputowani uchwaliли rezolucję stwierdzającą, że wszystkie ustawy i postanowienia opracowane i zatwierdzone przez Centralny Rząd Ludowy od 1 października 1949 roku, z wyjątkiem sprzecznych z Konstytucją Chińskiej Republiki Ludowej — pozostają w mocy.

PEKIN. — Na I sesji Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych w dniu 27 września deputowani jednomyślnie wybrali Mao Tse-tunga przewodniczącym Chińskiej Republiki Ludowej. Na stanowisko wiceprzewodniczącego ChRL wybrany został Czou Teh.

PEKIN. — Agencja Nowych Chin donosi, że Przewodniczący Chińskiej Republiki Ludowej Mao Tse-tung mianował zgodnie z uchwałą I sesji Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych, Czou En-lai premierem Rady Państwa Chińskiej Republiki Ludowej.

Narada miczurinowców w Lublinie

W dniach 25 — 26 bm. odbyła się w Lublinie narada miczurinowców nad sprawą podniesienia planu zbóż i okopowych. W naradzie wzięli udział przodujący ludzie wsi województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego i warszawskiego.

NA ZDJĘCIU: prof. Dobrzyński, rektor Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w rozmowie z uczestnikami narady: Heleną Mazurkiewicz z gromady Pruska (pow. Grajewo) i Marią Redlińską z gromady Zwodnie (pow. Zamość).

(CAF — fot. Pieńkowski)

DEPESZA Marszałka Rokossowskiego z okazji święta Armii Węgierskiej

Minister Obrony Narodowej Węgierskiej Republiki Ludowej
tow. generał dywizji Istvan Bata

Budapeszt

W dniu święta bratniej Armii Węgierskiej w imieniu żołnierzy Wojska Polskiego i swoim własnym, zasylam Wam towarzyszu ministrze i całemu składowi osobowemu Armii Węgierskiej najserdeczniejsze pozdrowienia.

Zycze siłom zbrojnym Węgierskiej Republiki Ludowej, złączonym braterstwem broni i idei z niezwykłą Armią Radziecką i armiami państw demokracji ludowej, jak najlepszych osiągnięć w podnoszeniu gotowości bojowej wojska dla zabezpieczenia socjalistycznego budownictwa swego narodu i umocnienia światowego obozu pokoju.

Wiceprezes Rady Ministrów i minister Obrony Narodowej
Konstanty Rokossowski
Marszałek Polski

Ordynacja wyborcza do rad narodowych uchwalona przez Sejm PRL w dniu 25 września br.

— patrz str. 3-4-5

RADY NARODOWE

W dzisiejszym numerze „Gazety Białostockiej” zamieszczamy tekst ordynacji wyborczej do rad narodowych uchwalony w czasie ostatniej sesji sejmowej. Wczoraj zamieściliśmy obszernie omówienie ustawy o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych.

Obie ustawy mają doniosłe znaczenie w dziele dalszej demokracji aparatu władzy terenowej. Zarówno reforma podziału administracyjnego — utworzenie rad gromadzkich, jak i wybory do rad narodowych mają bowiem jeden, zasadniczy cel: dalsze zbliżenie władzy terenowej do najszerszych mas narodu, wciągnięcie do rządzenia państwem jak największej liczby ludzi pracy miast i wsi.

Rady są wyrazem najgłębszego demokratyzmu władzy ludowej, są narzędziem aktywizacji mas i realizacji ich dążeń i celów. Powołane do życia w latach okupacji rady narodowe odegrały niezwykle doniosłą rolę w walce, jaką prowadził naród polski przeciwko hitlerowskiemu najeźdźcy. Od pierwszych dni wyzwolenia stały się ważnym instrumentem, przy pomocy którego lud pracujący skutecznie realizował plany odbudowy kraju ze zniszczeń wojennych, ugruntowywał nową, ludową przetrwałość, realizował zadania Planu 6-letniego.

Powstanie i rozwój rad narodowych jest jednym z najistotniejszych przejawów głębokiej rewolucji, jaka przeobraża i przeobraza nasze życie. W okresie międzywojennym rady wyższych wsi tworzyły dla oszukania społeczeństwa pozor samorządności. Obok pionu władzy administracyjnej, która centralizowała dla siebie wszelkie kompetencje władzy terenowej, istniały tzw. rady samorządowe, o nikomych uprawnieniach, wciąż zresztą ograniczonych w miarę faszyzacji życia politycznego w Polsce przedwojennej. Każdy z nas przypomina sobie ówczesne komisaryczne mianowania, wprowadzanych przez sanacyjne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, wbrew woli wyborców, na stanowiska prezydentów miast itp.

Dopiero w warunkach władzy ludowej było możliwe, by lud pracujący stał się gospodarzem swego kraju. Rady narodowe są wszechogarniającymi masowymi organizacjami ludu pracującego, organami politycznej walki o zbudowanie ustroju socjalistycznego. Podstawowym aktem przystosowania aparatu administracyjnego do nowych potrzeb, związanych ze sprawowaniem władzy przez lud pracujący, była ustawa z 20 marca 1950 roku o terenowych organach jednolitej władzy państwowej. Ustawa ta wyposażała rady narodowe w pełnię władzy ustawodawczej i wykonawczej.

O ludowym charakterze rad narodowych dobitnie świadczy ich skład. W pracach rad narodowych bierze udział ponad 100.000 przedstawicieli ludu pracującego — robotników, chłopów, inteligencji — partyjnych i bezpartyjnych.

W ciągu wielu lat rady narodowe, kierując życiem gospodarczym i społecznym terenu, zebrały wiele cennych doświadczeń. Doświadczenia te zdobyły w toku zarządzania przemysłem terenowym, jak również kierowania skomplikowanymi sprawami rolnictwa, gospodarki mieszkaniowej, szpitalnictwa, ośrodków zdrowia, przedszkoli, szkół, bibliotek. W toku swej działalności rady poważnie wzmocniły swój autorytet, skupiły dookoła siebie szeroki aktyw. Wzrosło również zainteresowanie ludzi pracy ich działalnością.

Szczególnie odpowiedzialne i rozległe zadania przypadły radom narodowym po II Zjeździe i II Plenum naszej partii. Nie jest to pomyślenie skutecznej walki o szybszy wzrost dobrobytu narodu bez aktywnej, operatywnej działalności rad narodowych, bez uruchomienia wszystkich stałych komisji, bez zmobilizowania wokół rad szerokiego partyjnego i bezpartyjnego aktywu, bez najściślejzego stałego kontaktu z masami.

Trzeba jednak stwierdzić, że, jak wynika z dotychczasowych doświadczeń, rady narodowe — obok dużych osiągnięć — zbyt słabo jeszcze i niedostatecznie włączyły się do walki o praktyczną realizację uchwał II Zjazdu i II Plenum. Zbyt wielki jest niekiedy dystans w radach między planem a jego realizacją. Wiele jest jeszcze biurokratyzmu w pracy rad. A podstawowym zadaniem rad narodowych jest — opierając się na znajomości terenu, uwzględniając jego specyficzne potrzeby, jego właściwości — wcielić w życie, przyoblekać w kształt realny uchwały partii i rządu, realizować ogólnonarodowe zadania.

Tym zadaniem lepiej będą mogły sprostać rady narodowe dzięki warunkom, które im zabezpieczają projekty ustaw wniesione na bieżącą Sesję sejmową. Będzie to dalszy krok w kierunku demokratyzacji aparatu władzy terenowej. Jeszcze bardziej umocni się więź łącząca obywateli z ich radami narodowymi, jeszcze bardziej zbliżą się one do codziennych trosk i kłopotów ludzi pracy. Słowem, stworzone zostaną warunki, dzięki którym rady narodowe będą w stanie jeszcze lepiej rzadzić, gospodarować w swoim terenie, w ścisłym współdziałaniu i w oparciu o wielką rzeszę ludzi pracy. Sesja sejmowa tworzy nowy rozdział w historii walki naszego narodu o ustrój najbardziej demokratyczny ze wszystkich znanych — socjalizm.

ZESPÓŁ „MAZOWSZE” na gościnnych występach w Paryżu

PARYŻ. — W poniedziałek po południu przybyło samolotem do Paryża kierownictwo zespołu „Mazowsze” z prof. T. Sygietyńskim i M. Zimniską na czele. Tegoroczny wieczorem przybyła pierwsza 72-osobowa grupa zespołu. Dwie dalsze grupy przybyły we wtorek.

Na lotnisku Le Bourget powitali przybyłych przedstawiciele Ambasady PRL w Paryżu, liczni dziennikarze i fotoreporterzy. W imieniu Agence Litteraire et Artistique Parisienne dyrektorka tej agencji wręczyła kierownikowi „Mazowsza” kwiaty.

Program występów „Mazowsza” we Francji przedstawia się następująco: od 1 do 12 października — występy w jednej z najpiękniejszych sal teatralnych Paryża — Palais de Chaillot, w dniu 14 października — w Nancy, w Grand Theatre, od 16 do 19 października — w Palais de Chaillot, 22 października — w operze w Lille.

Zapowiedź występów „Mazowsza” wzbudziła w stolicy Francji ogromne zainteresowanie. Na murach miasta ukazywały się wielkie barwne afisze z programem przedstawień. Prasa stołeczna i prowincjonalna poświęcała w tym celu „Mazowsza” obszernie artykuły i zamieszcza zdjęcia zespołu.

Program występów „Mazowsza” w Paryżu — Palais de Chaillot, w dniu 14 października — w Nancy, w Grand Theatre, od 16 do 19 października — w Palais de Chaillot, 22 października — w operze w Lille.

Zapowiedź występów „Mazowsza” wzbudziła w stolicy Francji ogromne zainteresowanie. Na murach miasta ukazywały się wielkie barwne afisze z programem przedstawień. Prasa stołeczna i prowincjonalna poświęcała w tym celu „Mazowsza” obszernie artykuły i zamieszcza zdjęcia zespołu.

Program występów „Mazowsza” w Paryżu — Palais de Chaillot, w dniu 14 października — w Nancy, w Grand Theatre, od 16 do 19 października — w Palais de Chaillot, 22 października — w operze w Lille.

II PLENUM CRZZ

WARSZAWA. — W dniu 28 bm. rozpoczęły się w Warszawie dwudniowe obrady Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych. Porządek dzienny obrad przewiduje omówienie:

1. wykonania uchwał III Kongresu Związków Zawodowych na tle realizacji zakładanych umów zbiorowych i aktualnych zadań związków zawodowych.

2. zadań związków zawodowych w dziedzinie ochrony pracy w związku z przejęciem państwowej inspekcji pracy.

28 bm. Plenum obradowało nad pierwszym punktem porządku dziennego. Zebrani wysłuchali referatu przewodniczącego CRZZ, Wiktora Kłosiewicza.

PCK na rzecz powodźlan w Indiach

WARSZAWA. — W związku z klęską powodzi w Indiach Polski Czerwony Krzyż wysłał do Hinduskiego Czerwonego Krzyża depeszę z wyrazami współczucia narodu polskiego dla narodu hinduskiego i przekazał na fundusz Premiera J. Nehru na rzecz powodźlan 50 tys. rupii.

Poznanie i upowszechnianie przodujących radzieckich doświadczeń i metod pracy — obowiązkiem każdego aktywisty i członka TPP-R

Dokumenty w sprawie radziecko-amerykańskich rokowań nad kwestią atomową

(Streszczenie)

MOSKWA. — Agencja TASS ogłosiła opublikowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych ZSRR dokumenty wymienione między rządem ZSRR, a rządem USA w toku rokowań w sprawie problemu atomowego.

Jak wiadomo, rząd radziecki przestrzegając niezmienne polityki pokojowej, wyraził gotowość uczestniczenia w poufnych lub dyplomatycznych rokowaniach na temat propozycji prezydenta Eisenhowera z 8 grudnia 1953 roku, dotyczącej międzynarodowego wykorzystania energii atomowej w celach pokojowych. W swym oświadczeniu z 21 grudnia 1953 r. rząd radziecki stwierdził, iż wychodzi z założenia, że podczas rokowań zostanie równocześnie rozpatrzona następująca propozycja Związku Radzieckiego:

„Państwa uczestniczące w porozumieniu, kierując się dążeniem do zmniejszenia napięcia międzynarodowego, zobowiązują się uroczyście i bezwarunkowo do niestosowania broni atomowej, wodorowej i innej broni masowej zagłady.

Osiągnięcie międzynarodowego porozumienia w tej sprawie mogłoby się stać doniosłym krokiem na drodze do całkowitego wyeliminowania ze zbrojeń broni atomowej, wodorowej i innych rodzajów broni masowej zagłady przy wprowadzeniu ścisłej kontro-

li międzynarodowej, która zapewniłaby wykonanie porozumienia w sprawie zakazu wykorzystania energii atomowej w celach wojennych”.

W dalszych rokowaniach między rządem ZSRR a rządem USA odbyła się wymiana odpowiednich dokumentów.

Dnia 22 września rząd radziecki zaproponował rządowi USA opublikowanie wszystkich dokumentów, dotyczących tych rokowań, zarówno w radzieckiej prasie, jak i w prasie USA, aby opinia publiczna została poinformowana o rokowaniach. Podkreślono przy tym, że konieczność opublikowania całej korespondencji wynika z faktu, że w prasie ukazały się doniesienia, które w sposób niedokładny nawiązywały do stanowiska stron.

W dniu 23 września rząd USA wyraził zgodę na powyższą propozycję Związku Radzieckiego.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych ZSRR opublikowało więc wszystkie dokumenty, które zostały wymienione między rządem ZSRR i rządem USA w trakcie rokowań w sprawie problemu atomowego.

AIDE - MEMOIRE RZĄDU USA Z DNIA 11 STYCZNIA 1954 R.

Serię dokumentów rozpoczynają aide-memoire wręczone przez sekretarza stanu USA J. F. Dullesowi ambasadorowi ZSRR w USA Zarubinowi 11 stycznia 1954 roku w Waszyngtonie. W dokumencie tym USA proponują m. in., aby rokowania w sprawie problemu atomowego były początkowo prowadzone w drodze dyplomatycznej z tym, że każdej ze stron przy-

stąpiłoby prawo przeniesienia ich na forum ONZ. Uczestnikami rokowań miałyby być USA i ZSRR, zaś w toku dalszych rokowań, ustalono by, które zainteresowane państwa będą zaproszone do udziału w rokowaniach. USA proponują, aby punktem wyjścia rokowań była propozycja prezydenta Eisenhowera z 8 grudnia 1953 roku oraz aby rozmowy miały charakter poufny.

AIDE - MEMOIRE RZĄDU RADZIECKIEGO Z DNIA 19 STYCZNIA 1954 R.

W odpowiedzi na powyższą propozycję USA, ambasador ZSRR w USA, G. N. Zarubin wręczył J. F. Dullesowi w dniu 19 stycznia w Waszyngtonie aide - memoire rządu radzieckiego, które stwierdza, że w sprawie propozycji USA prowadzenia rokowań w drodze dyplomatycznej z prawem przeniesienia ich na forum ONZ, rząd radziecki nie wyraża uwag. Jeśli chodzi o propozycję USA w sprawie składu uczestników rokowań, radzieckie aide - memoire podkreśla, że w określonym stadium rokowań powinna być uwzględniona konieczność zaproszenia do rokowań wszystkich państw, na których spoczywa główna odpowiedzialność za utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego. Aide - memoire przypomina także stanowisko Związku Radzieckiego w sprawie konieczności rozpatrzenia propozycji radzieckiej, w myśl której państwa uczestniczące w porozumieniu zobowiązałyby się bezwarunkowo do niestosowania broni atomowej, wodorowej i innej broni masowej zagłady.

Godząc się na rozpatrzenie propozycji prezydenta Eisenhowera z 8 grudnia 1953 r. w trybie poufnym, rząd radziecki zwraca uwagę na to, aby przy omawianiu tej propozycji przestrzegana była kolejność, t. j., aby jedno posiedzenie poświęcone było rozpatrywaniu propozycji USA, drugie zaś — rozpatrywaniu propozycji ZSRR.

W dniu 30 stycznia br. minister spraw zagranicznych ZSRR W. M. Mołotow wręczył sekretarzowi stanu USA Dullesowi w Berlinie następujący projekt deklaracji rządów USA, Anglii, Francji,

Chńskiej Republiki Ludowej i Związku Radzieckiego w sprawie bezwarunkowego wyrzeczenia się stosowania broni atomowej, wodorowej i innych rodzajów broni masowej zagłady.

Rządy Stanów Zjednoczonych, Anglii, Francji, Chńskiej Republiki Ludowej i Związku Socjalistycznych Republiki Radzieckich, oświadczając, że bezwarunkowo wyrażają zgodę na wyeliminowanie zbrojeń atomowych, wodorowej i innej broni masowej zagłady — dając do tego, by ze wszystkich sił przyczynić się do wykorzystania wielkich odkryć naukowych w dziedzinie energii atomowej jedynie w celach pokojowych, dla dobra narodów i ułatwienia warunków ich życia — uważając, że bezwarunkowe wyrzeczenie się przez państwa stosowania broni atomowej, wodorowej i innych rodzajów broni masowej zagłady odpowiada podstawowym celom Organizacji Narodów Zjednoczonych i stałoby się doniosłym krokiem naprzód na drodze do całkowitego usunięcia ze zbrojeń broni atomowej, wodorowej i innych rodzajów broni masowej zagłady przy wprowadzeniu ścisłej kontroli międzynarodowej, gwarantującej wykonanie porozumienia w sprawie zakazu wykorzystywania energii atomowej w celach wojennych, — kierując się dążeniem narodów do złagodzenia napięcia międzynarodowego — oświadczając uroczyście, że przyjmują na siebie bezwarunkowe zobowiązanie niestosowania broni

atomowej, wodorowej i innych rodzajów broni masowej zagłady; wzywają wszystkie inne państwa, aby przyłączyły się do niniejszej deklaracji.

AIDE - MEMOIRE RZĄDU RADZIECKIEGO Z DNIA 13 LUTEGO 1954 R.

W dniu 13 lutego br. W. M. Mołotow wręczył w Berlinie J. F. Dullesowi aide-memoire rządu radzieckiego, w którym stwierdza się, iż rząd radziecki uważa, że państwami, na których spoczywa główna odpowiedzialność za utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego i które w dalszym stadium rokowań powinny w nich uczestniczyć, są: USA, ZSRR, W. Brytania, Francja i Chńska Republika Ludowa.

LIST J. F. DULLESA DO W. M. MOŁOTOWA Z DNIA 16 LUTEGO 1954 R.

W odpowiedzi na powyższe aide-memoire, J. F. Dulles przesłał w dniu 16 lutego

ODPOWIEDŹ MINISTRA W. M. MOŁOTOWA Z DNIA 10 MARCA

W dalszym ciągu wymiany dokumentów ambasador ZSRR w USA Zarubin wręczył zastępcy sekretarza stanu USA Bedell Smithowi w dniu 10 marca w Waszyngtonie odpowiedź ministra

MEMORANDUM RZĄDU USA Z DNIA 19 MARCA 1954 R.

W dniu 19 marca J. F. Dulles wręczył ambasadorowi Zarubinowi w Waszyngtonie memorandum, w którym rząd USA proponuje utworzenie międzynarodowej agencji do spraw energii ato-

AIDE - MEMOIRE RZĄDU RADZIECKIEGO Z 27 KWIETNIA 1954 R.

W odpowiedzi na powyższe memorandum rządu USA minister W. M. Mołotow wręczył w dniu 27 kwietnia w Genewie J. F. Dullesowi aide-memoire radzieckie. Podkreśla się w nim, że propozycja amerykańska przewidująca wyodrębnienie przez oboje państwa niewielkiej części materiałów atomowych do dyspozycji organu międzynarodowego dla wykorzystania ich na potrzeby pokojowe, nie mogą przyczynić się do usunięcia groźby wojny atomowej. W wypadku przeniesienia niewielkiej tylko części materiałów atomowych na cele pokojowe — stwierdza aide-memoire — główna masa materiałów atomowych będzie zużywana nadal na wytworzenie nowych bomb atomowych i wodorowych. Wynika stąd, że gdyby propozycja USA została urzeczywistniona, nie można byłoby mówić o wstrzymaniu wysiłku zbrojeń atomowych.

Rząd radziecki zwraca uwagę na to, że pokojowe zastosowanie energii atomowej wiąże się z możliwością jednoczesnej produkcji materiałów atomowych, nadających się do wytwarzania broni atomowej. Tymczasem propozycja USA pomija zupełnie sprawę niedopuszczalności stosowania broni atomowej. Przyjęcie tych propozycji nie skreślałoby wcale agresora w używaniu broni atomowej, a więc nie zmniejszyłoby ani trochę niebezpieczeństwa wojny z zastosowaniem broni masowej zagłady.

Aide-memoire rządu radzieckiego podkreśla następnie, że byłoby rzeczą niesłuszną nie liczyć się z coraz bardziej uporczywymi żądaniami narodów, by nie dopuścić do stosowania broni atomowej i wodorowej.

Wysiłki obu rządów powinny zmierzać do tego, aby osiągnąć porozumienie w sprawie zakazu broni atomowej i ustanowienia skutecznej kontroli międzynarodowej nad przestrzeganiem tego zakazu. Istnienie takiego

zakazu zapewniłoby szerokie możliwości wykorzystania energii atomowej w celach pokojowych. Gdyby natomiast przyjęto propozycję USA, przewidującą przeniesienie na cele pokojowe jedynie części materiałów atomowych, podczas gdy produkcja broni atomowej nie podlegałaby żadnym ograniczeniom, to porozumienie takie dawałoby w praktyce niedopuszczalną sankcję na produkcję broni atomowej i utrudniłoby osiągnięcie porozumienia w sprawie zakazu tej broni.

Rząd radziecki, pragnąc ułatwić porozumienie w sprawie całkowitego zakazu broni atomowej i ustanowienie odpowiedzialnej kontroli międzynarodowej, przedstawia do rozpatrzenia następującą propozycję:

Państwa — uczestnicy porozumienia, kierując się dążeniem do zmniejszenia napięcia międzynarodowego, przyjmują uroczyste i bezwarunkowe zobowiązanie niestosowania broni atomowej i wodorowej oraz innych rodzajów broni masowej zagłady.

Podkreślając, że rozpatrzenie poszczególnych propozycji w sprawie częściowego wykorzystania materiałów atomowych dla celów pokojowych bez porozumienia się państw w sprawie wyrzeczenia się stosowania broni atomowej nie przyczyniłoby się bynajmniej do złagodzenia napięcia międzynarodowego i zmniejszenia niebezpieczeństwa wojny, rząd radziecki stwierdza: „Co więcej — mogłoby to doprowadzić do uspięcia czynności narodów wobec tego niebezpieczeństwa”.

W zakończeniu aide-memoire czytamy:

Rząd radziecki jest zdania, że poruszone w memorandum USA z 19 marca zagadnienia organizacyjne i techniczne mogą być rozpatrzone po osiągnięciu porozumienia w kwestiach zasadniczych, tj. w sprawie wyrzeczenia się stosowania broni atomowej.

NOTA J. F. DULLESA DO W. M. MOŁOTOWA Z DNIA 1 MAJA 1954 R.

Odpowiadając na radzieckie aide-memoire z dnia 27 kwietnia, które podało krytykę propozycji amerykańskiej dotyczącej utworzenia międzynarodowej agencji do spraw energii atomowej, Dulles wręczył nieoficjalną notatkę ministrowi Mołotowowi w Genewie dnia 1 maja br. Sekretarz stanu USA

stwierdza, że propozycja amerykańska „nie była pomyślana jako środek kontroli nad bronią atomową lub jako rozwiązanie różnych innych problemów wspomnianych w nocie radzieckiej”, lecz że miała jedynie „zapoczątkować” współpracę międzynarodową w dziedzinie energii atomowej.

MEMORANDUM RZĄDU USA Z DNIA 9 LIPCA 1954 R.

Drugą polemikę ze stanowiskiem Związku Radzieckiego zawiera dalej memorandum wręczone przez zastępcę sekretarza stanu USA Merchanta ambasadorowi Zarubinowi 9 lipca br. w Waszyngtonie.

Memorandum to przypisuje Stanom Zjednoczonym „konsekwentne dążenie” do „znalezienia drogi złagodzenia ciężarów zbrojeń i zmniejszenia groźby wojny”, a dalej usiłuje przerzucić na ZSRR odpowiedzialność za brak porozumienia.

Zastępca sekretarza stanu USA Merchant powraca do propozycji Stanów Zjednoczonych, dotyczącej utworzenia międzynarodowej agencji do spraw energii atomowej i — uznając, że propozycja ta „nie była wysuwana jako plan rozbrojenia” — wyraża opinie, że doprowadziła ona do „poprawy atmosfery”. Jednocześnie memorandum twierdzi, że propozycja radziecka w sprawie

wie zakazu używania broni atomowej nie zapobiegłaby wzrostowi zapasów tej broni. W polemice ze stanowiskiem Związku Radzieckiego memorandum amerykańskie ucieka się do twierdzenia, że „niebezpieczeństwo agresji i wojny nie zmniejszłoby się, gdyby propozycja radziecka została wprowadzona w życie”, albowiem „agresor posiadający broń jądrową byłby w stanie wyprzeć się swych poprzednich zapewnień i zastosować broń jądrową, gdyby odpowiadało to jego interesom”.

W zakończeniu memorandum czytamy: „Stany Zjednoczone nadal sądzą, że rozwiązanie problemu zbrojeń ma doniosłe znaczenie. Mimo iż nie mogą się one zgodzić na propozycję radziecką, gotowe są w każdej chwili przedyskutować nadające się do przyjęcia środki skutecznego rozbrojenia obwarowanego odpowiednimi gwarancjami”.

AIDE - MEMOIRE RZĄDU RADZIECKIEGO Z DNIA 22 WRZEŚNIA 1954 R.

Dnia 22 września zastępca ministra spraw zagranicznych ZSRR A. Gromyko wręczył w Moskwie ambasadorowi USA Bohlenowi aide-memoire z odpowiedzią na powyższe memorandum.

Rząd radziecki przypomina swoje uwagi w związku z propozycją rządu USA, dotyczącą utworzenia organu międzynarodowego do spraw energii atomowej. Podkreśla on raz jeszcze, że propozycja ta pomija kwestię niedopuszczalności stosowania broni atomowej, która jest bronią masowej zagłady, że przyjęcie propozycji USA nie zmniejszy w niczym istniejącej sytuacji, w której państwa rozporządzające materiałami atomowymi i odpowiednimi możliwościami produkcji broni atomowej, produkują tę broń na coraz większą skalę oraz gromadzą zapasy bomb atomowych i wodorowych o coraz większej sile niszczącej.

Propozycja USA — stwierdza rząd radziecki — nie odwołuje podstawowemu celowi, to jest usunięciu groźby wojny atomowej.

Rząd radziecki przypomina dalej swe konsekwentne wysiłki na rzecz zmniejszenia groźby wojny i złagodzenia ciężarów zbrojeń i oświadcza m. in.: „Wbrew twierdzeniom zawartym w memorandum amerykańskim z dnia 9 lipca — nie Związek Radziecki, lecz rząd USA przeszkadzał dotychczas zawarciu porozumienia na warunkach możliwych do przyjęcia przez wszystkie suwerenne i równoprawne państwa, zarówno w sprawie zakazu broni atomowej, jak i istotnej redukcji zbrojeń zwykłych, porozumienia, które przewidywałoby równocześnie skuteczną kontrolę nad wieloletnim w życie takich uchwał... Nowym wysiłkiem ze strony rządu radzieckiego podjętym dla znalezienia wyjścia z powstałej sytuacji była propozycja Związku Radzieckiego, by państwa zobowiązały się bez zastrzeżeń, że nie będą stosować broni atomowej i wodorowej oraz innych rodzajów broni masowej zagłady”.

Stwierdzając, że rząd USA zajął negatywne stanowisko

wobec wspomnianej propozycji, przy czym powoływał się na to, iż nie jest rzekomo pewien „czy porozumienie w sprawie bezwzględniego wyrzeczenia się przez państwa używania broni atomowej i wodorowej będzie przestrzegane” — radzieckie aide-memoire podkreśla: „Jeśli przyjąć ten punkt widzenia, to w takim razie należałoby postawić pod znakiem zapytania prawie każdy układ międzynarodowy i prawie każde porozumienie, a więc i zawarte w nich zobowiązania. Z tym oczywiście nie można się zgodzić, ponieważ jest to sprzeczne z ustalonymi zasadami i normami stosunków międzynarodowych”.

Rząd radziecki przypomina historyczny fakt, że Protokół Genewski z roku 1925 o zakazie używania broni chemicznych i bakteriologicznych odegrał doniosłą rolę. Jeśli chodzi o zapobieżenie użyciu tej broni podczas drugiej wojny światowej, „Fakt ten dowodzi — stwierdza rząd radziecki, że porozumienia międzynarodowe zawierające zobowiązanie niestosowania podczas wojny pewnych rodzajów broni są nie tylko możliwe, lecz również konieczne, stanowiąc ważny środek w walce o utrzymanie pokoju. Powinno to tym bardziej dotyczyć porozumienia w sprawie najbardziej niszczącej broni, jaką zna ludzkość — broni atomowej i wodorowej”.

Memorandum radzieckie odpara dalej jako bezpodstawne twierdzenie rządu USA, jakoby porozumienie międzynarodowe w sprawie używania broni atomowej i wodorowej mogło rzekomo zwiększyć niebezpieczeństwo wojny. Twierdzenie takie — czytamy w memorandum — pozostaje w wyraźnej sprzeczności z faktycznym stanem rzeczy. Wyrażenie się przez państwa używania broni atomowej i wodorowej zmieniłoby sytuację międzynarodową, przyczyniłoby się do dalszego złagodzenia napięcia w stosunkach międzynarodowych, zmniejszyłoby ciężary ponoszone przez narody wskutek wysiłku zbrojeń.

(Ciąg dalszy na str. 5)

Ordynacja wyborcza do rad narodowych uchwalona przez Sejm w dniu 25 września 1954 roku

Rozdział 1

Zasady ogólne

Art. 1.

1) Wybory są powszechne: prawo wybierania ma każdy obywatel polski mający w dniu wyborów ukończonych 18 lat — bez względu na płeć, przynależność narodową i rasową, wyznanie, wykształcenie, czas zamieszkiwania w obwodzie głosowania, pochodzenie społeczne, zawód i stan majątkowy.

2) Kobiety mają wszystkie prawa wyborcze na równi z mężczyznami.

3) Wojakowi mają wszystkie prawa wyborcze na równi z osobami cywilnymi.

Art. 2.

Nie mają prawa wybierania osoby umysłowo chore oraz osoby pozbawione praw publicznych i obywatelskich praw honorowych prawomocnym orzeczeniem sądu wydanym po dniu 22 lipca 1944 r. w czasie trwania pozbawienia praw.

Art. 3.

Wybrany może być każdy, komu przysługuje prawo wybierania.

Art. 4.

Wybory są równe: obywatele biorą udział w wyborach na równych zasadach; każdemu wyborcy przysługuje jeden głos.

Art. 5.

1) Wybory są bezpośrednie: wyborcy wybierają bezpośrednio członków rad narodowych wszystkich stopni.

2) Głosować można tylko osobiście.

Art. 6.

Wybory odbywają się w tajnym głosowaniu.

Art. 7.

1) Kadencja rad narodowych trwa trzy lata licząc od dnia wyborów.

2) Po upływie kadencji rad narodowych ich prezydium działa aż do wyboru prezydium przez nowoobrane rady narodowe.

Rozdział 2

Zarządzenie wyborów

Art. 8.

Wybory zarządza Rada Państwa, nie później niż na miesiąc przed upływem kadencji rad narodowych.

Art. 9.

1) Uchwała o zarządzeniu wyborów wyznacza datę wyborów na dzień ustawowo uznany za wolny od pracy, przypadający nie później niż w dwa miesiące po upływie kadencji rad narodowych.

2) Uchwała ta oznacza dni, w których upływają terminy przewidziane w niniejszej ustawie (kalendarz wyborczy).

3) Uchwałę o zarządzeniu wyborów ogłasza się w dzienniku ustaw, najpóźniej w 60-y dzień przed dniem wyborów.

Art. 10.

1) Rada Państwa wyznaczy datę pierwszych wyborów do rad narodowych.

2) Dotychczasowe rady narodowe działają aż do dnia wyborów, o którym mowa w ust. 1. przepis art. 7 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3

Liczba członków rad narodowych

Art. 11.

Rada narodowa m. st. Warszawy liczy 250 członków, a m. Łodzi — 200 członków.

Rada Państwa ustala liczbę członków:

1) wojewódzkich rad narodowych — w granicach od 100 do 150,

2) powiatowych rad narodowych — w granicach od 50 do 75,

3) miejskich rad narodowych w miastach stanowiących powiaty miejskie — w granicach od 75 do 150.

Art. 12.

Prezydium wojewódzkich rad narodowych ustala liczbę członków miejskich rad narodowych:

1) w miastach powyżej 5.000 mieszkańców — w granicach od 30 do 50,

2) w miastach do 5.000 mieszkańców — w granicach od 18 do 30.

Prezydium miejskich rad narodowych ustala liczbę członków dzielnicowych rad narodowych w granicach od 75 do 125.

Art. 13.

Prezydium powiatowych rad narodowych ustala liczbę członków rad narodowych o siedli i gromadzkich w granicach od 9 do 27.

Art. 14.

Ustalenie liczby członków poszczególnych rad narodowych następuje z uwzględnieniem liczności mieszkańców, zamieszkałych na obszarze działania danej rady narodowej.

Art. 15.

Uchwały w sprawie ustalenia liczby członków poszczególnych rad narodowych ogłasza się w dziennikach urzędowych właściwych wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi) najpóźniej w 57-y dzień przed dniem wyborów.

Rozdział 4

Okręgi wyborcze

Art. 16.

Członkowie rad narodowych są wybierani w okręgach wyborczych.

Art. 17.

Podział na okręgi wyborcze (liczba, granice i numery), liczbę radnych, wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych oraz siedziby okręgowych komisji wyborczych ustalają:

1) Rada Państwa — dla wyborców do wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi),

2) prezydium rad narodowych — dla wyborców rad narodowych bezpośrednio niższego stopnia.

Każda gromada stanowi okręg wyborczy dla wyborów do gromadzkiej rady narodowej.

Uchwały, dotyczące podziału na okręgi wyborcze, liczby radnych wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych oraz siedzib okręgowych komisji wyborczych podaje się do wiadomości wyborców przez rozplakatowanie obwieszczeń, najpóźniej w 55-y dzień przed dniem wyborów.

Rozdział 5

Obwody głosowania

Art. 18.

Dla przeprowadzenia głosowania tworzy się obwody głosowania wspólne dla wyborców do rad narodowych wszystkich stopni.

Art. 19.

Obwody głosowania tworzy się według następujących zasad:

1) Obwód głosowania nie może być większy od najmniejszego okręgu wyborczego, do którego należy,

2) obwód głosowania powinien z reguły obejmować 1.000 — 3.000 mieszkańców.

3) można tworzyć obwody głosowania dla grup mieszkańców powyżej 300 osób, zamieszkujących w odległości ponad 5 km od ośrodka najbliższego obwodu głosowania,

4) można tworzyć obwody głosowania w szpitalach, sanatoriach i w innych zakładach służby zdrowia oraz w zakładach pomocy społecznej i zakładach inwalidzkich, w których przebywa co najmniej 25 wyborców,

5) znajdujące się w dniu wyborów w podróży okręty i statki, na których przebywa co najmniej 25 wyborców, stanowią obwody głosowania; przynależność takich obwodów głosowania do okręgów wyborczych ustala się według macierzystego portu okrętu lub statku,

6) jednostki wojskowe tworzą dla swego składu obwody głosowania według stosunku: 50 — 3.000 wyborców na jeden obwód głosowania.

Każda gromada stanowi z reguły obwód głosowania.

Art. 20.

Liczba, granice i numery obwodów głosowania oraz siedziby obwodowych komisji wyborczych ustala:

1) w miastach, stanowiących powiaty miejskie — prezydium miejskiej rady narodowej,

2) w miastach nie stanowiących powiatów miejskich i w gromadach — prezydium powiatowej rady narodowej,

3) w dzielnicach — prezydium dzielnicowej rady narodowej.

Uchwały, dotyczące ilości, granic i numerów obwodów głosowania oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych podaje się do wiadomości wyborców przez rozplakatowanie obwieszczeń, najpóźniej w 50-tym dniu przed dniem wyborów.

Rozdział 6

Komisje wyborcze

Art. 21.

Dla przeprowadzenia wyborów powołuje się:

1) terytorialne komisje wyborcze — wojewódzkie (m. st. Warszawy i m. Łodzi), powiatowe, miejskie i dzielnicowe,

2) okręgowe komisje wyborcze,

3) obwodowe komisje wyborcze.

Art. 22.

Do zadań terytorialnych komisji wyborczych należy:

1) nadzór na swoim terenie nad ścisłym przestrzeganiem przepisów ordynacji wyborczej,

2) rozpatrywanie skarg na działalność komisji wyborczych niższego stopnia,

3) rozpatrywanie skarg na decyzje prezydium rad narodowych wydane wskutek reklamacji w sprawie spisu wyborców (art. 39, ust. 4),

4) rozpatrywanie skarg na decyzje w sprawie nieważności zgłoszenia listy kandydatów (art. 52),

5) ustalenie i ogłoszenie wyników wyborów do rad narodowych (art. art. 74 i 77),

6) wydanie osobom wybranym do rad narodowych zaświadczeń o wyborze (art. 76).

Art. 23.

Do zadań okręgowej komisji wyborczej należy:

1) rejestrowanie list kandydatów (art. 44),

2) ogłoszenie danych o zarejestrowanych listach kandydatów (art. 53),

3) dostarczenie obwodowym komisjom wyborczym kart do głosowania (art. 55),

4) ustalenie wyników głosowania w okręgu (art. 71),

5) przesłanie protokołu głosowania w okręgu do właściwej terytorialnej komisji wyborczej (art. 73, ust. 1),

6) przesłanie protokołu głosowania w okręgu wraz z innymi materiałami z przeprowadzonych wyborów do odpowiedniego prezydium rady narodowej (art. 73, ust. 2).

Art. 24.

W każdym powiecie powołuje się okręgową komisję wyborczą dla wyborów do gromadzkich rad narodowych.

Do zadań okręgowej komisji wyborczej dla wyborów do gromadzkich rad narodowych należy poza czynnościami, określonymi w art. 23 pkt. 1—4 i 6 ponadto:

1) ustalenie i ogłoszenie wyników wyborów do gromadzkich rad narodowych (art. 72, ust. 2),

2) wydanie osobom wybranym do gromadzkich rad narodowych zaświadczeń o ich wyborze (art. 76, ust. 2).

Art. 25.

Do zadań obwodowej komisji wyborczej należy:

1) przeprowadzenie głosowania w obwodzie,

2) ustalenie wyników głosowania w obwodzie,

3) przesłanie protokołów głosowania okręgowym komisjom wyborczym tych okręgów, w skład których obwód wchodzi,

4) przesłanie protokołów głosowania wraz z kartami głosowania i innymi materiałami z przeprowadzonego głosowania do odpowiedniego prezydium rady narodowej (art. 70, ust. 2).

Art. 26.

W skład komisji wyborczych wchodzi: przewodniczący, zastępca przewodniczącego, sekretarz i członkowie.

Liczba członków komisji wyborczych wynosi:

1) wojewódzkiej (m. st. Warszawy i m. Łodzi) — 8 do 10

2) powiatowej, miejskiej i dzielnicowej — 6 do 9

3) okręgowej — dla wyborów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi). — 4 do 6

4) pozostałych okręgowych — 3 do 5

5) obwodowej — 2 do 4

W obwodach głosowania, obejmujących poniżej 300 wyborców, wchodzi w skład obwodowej komisji wyborczej: przewodniczący, zastępca przewodniczącego i sekretarz.

Art. 27.

Wojewódzkie komisje wyborcze (m. st. Warszawy i m. Łodzi) powołuje Rada Państwa.

Powiatowe, miejskie i dzielnicowe komisje wyborcze powołuje prezydium rady narodowej bezpośrednio wyższego stopnia.

Art. 28.

Okręgowe komisje wyborcze powołują:

1) prezydium wojewódzkich rad narodowych — dla wyborów wojewódzkich i powiatowych rad narodowych oraz rad narodowych miast stanowiących powiaty miejskie,

2) prezydium powiatowych rad narodowych — dla wyborów rad narodowych miast nie stanowiących powiatów miejskich oraz gromadzkich rad narodowych.

3) prezydium rad narodowych miast podzielonych na dzielnice — dla wyborów rad narodowych tych miast i ich dzielnic.

Art. 29.

Obwodowe komisje wyborcze powołują dla obwodów głosowania położonych w miastach stanowiących powiaty, prezydium miejskich rad narodowych, a dla pozostałych obwodów — prezydium powiatowych rad narodowych.

Art. 30.

Komisje wyborcze powołuje się spośród wyborców.

Rada Państwa ustali szczegółowe zasady i tryb powoływania komisji wyborczych.

Art. 31.

Terytorialne komisje wyborcze powinny być powołane najpóźniej 55-go dnia przed dniem wyborów.

Okręgowe komisje wyborcze powinny być powołane najpóźniej 50-go dnia przed dniem wyborów.

Obwodowe komisje wyborcze powinny być powołane najpóźniej 45-go dnia przed dniem wyborów.

Art. 32.

Rada Państwa ustali regulamin prac i wzór pieczęci komisji wyborczych oraz określi obowiązki i uprawnienia przewodniczącego komisji, jego zastępcy, sekretarza i członków.

Art. 33.

Pracownikowi, który opuścił pracę w związku z wykonywaniem czynności członka komisji wyborczej, przysługuje od pracodawcy wynagrodzenie za opuszczony czas pracy.

Art. 34.

Komisje wyborcze rozwiązuje organ, który je powołał, po zakończeniu ich działalności.

Rozdział 7

Spisy wyborców

Art. 35.

Prezydium miejskich, dzielnicowych i gromadzkich rad narodowych sporządza w trzech egzemplarzach spisy obywateli mających prawo wybierania, a zamieszkałych na terenie danej rady narodowej (spisy wyborców).

Dla pierwszych wyborów do rad narodowych spisy wyborców zamieszkałych w gromadach, sporządza prezydium gminnych rad narodowych.

Dla wyborów do rad narodowych wszystkich stopni sporządza się jeden spis wyborców.

Sposób sporządzenia spisu wyborców w jednostkach wojskowych ustali minister Obrony Narodowej za zgodą Prezesa Rady Ministrów.

Art. 36.

Spis wyborców układa się oddzielnie dla każdego obwodu głosowania.

W spisie wymienia się nazwisko, imię, imię ojca, datę urodzenia i miejsce zamieszkania wyborcy. Spis wyborców podpisuje przewodniczący i sekretarz prezydium rady narodowej.

Wzór spisu wyborców ustali prezes Rady Ministrów.

(Ciąg dalszy na str. 4)

Ordynacja wyborcza do rad narodowych uchwalona przez Sejm w dniu 25 września 1954 roku

(Ciąg dalszy ze str. 3)

Art. 37.

Spisy wyborców będą najpóźniej 33-go dnia przed dniem wyborów przesłane przewodniczącym obwodowych komisji wyborczych w dwóch egzemplarzach.

Art. 38.

Przewodniczący obwodowych komisji wyborczych najpóźniej 35-go dnia przed dniem wyborów wykładają spisy wyborców do publicznego wglądu w lokalach obwodowych komisji wyborczych przez 30 dni po 5 godzin dziennie, w porze dostępnej dla pracujących.

Art. 39.

Reklamacje przeciw nieprawidłowości spisu, a w szczególności przeciw pominięciu w nim lub zamieszczeniu określonych osób, można wnieść przez obwodową komisję wyborczą do prezydium rady narodowej, które sporządziło spis wyborców, ustnie do protokołu lub pisemnie. Reklamacje rozpatruje prezydium rady narodowej w ciągu 3 dni od daty jej wniesienia.

Załatwiając reklamacje, prezydium rady narodowej:

- 1) uzupełnia spis wyborców, bądź
- 2) skreśla ze spisu wyborców osobę, której reklamacja dotyczy, zawiadamiając ją o tym, bądź
- 3) pozostawia reklamację bez uwzględnienia, zawiadamiając o tym reklamującego.

Od decyzji prezydium rady narodowej, nie uwzględniającej reklamacji lub powodującej skreślenie osoby ze spisu wyborców, mogą reklamujący i osoba skreślona ze spisu wyborców wnieść skargę odpowiednio do powiatowej, miejskiej, lub dzielnicowej komisji wyborczej, która w ciągu 3 dni rozpatrzy sprawę i wyda decyzję ostateczną, zawiadamiając o niej skarżącego się.

Art. 40.

Wyborca, zmieniający miejsce pobytu w czasie między sporządzeniem spisu wyborców, a dniem wyborów, będzie wpisany do spisu wyborców i dopuszczony do głosowania w obwodzie swego nowego miejsca pobytu. Uprawnienie to przysuguje wyborcy na podstawie „zaświadczenia o prawie głosowania”, wydanego na jego żądanie przez prezydium rady narodowej. Wydając „zaświadczenie o prawie głosowania”, prezydium rady narodowej skreśla wyborcę ze spisu wyborców z adnotacją „wyjechał”.

Wzór „zaświadczenia o prawie głosowania” ustalił prezes Rady Ministrów.

Art. 41.

Obwodowa komisja wyborcza wpisze do spisu wyborców i dopuści do głosowania osoby, wchodzące w skład komisji lub pełniące straż przy komisji, jeżeli osoby te przedstawią zaświadczenie przewodniczącego komisji tego obwodu, w którym są wpisane do spisu wyborców, że nie będą w tym obwodzie głosowały. O wyłączeniu takiego zaświadczenia przewodniczący czyni adnotację w spisie wyborców.

Rozdział 8

Zgłaszanie kandydatów

Art. 42.

Prawo zgłaszania kandydatów na członków rad narodowych przysuguje organizacjom politycznym, zawodowym i spółdzielczym, Związkowi Samopomocy Chłopskiej, Związkowi Młodzieży Polskiej, jak również innym masowym organizacjom społecznym ludu pracującego. Organizacje te wykonają prawo zgłaszania kandydatów samodzielnie lub łącznie.

Art. 43.

Organizacje zgłaszają kandydatów zarówno z własnej inicjatywy, jak również spośród osób wysuniętych na zebraniach pracowników w zakładach pracy, na zebraniach wiejskich, na zebraniach członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, pracowników państwowych gospodarstw rolnych i żołnierzy w jednostkach wojskowych.

Art. 44.

Kandydatów zgłasza się do właściwej obwodowej komisji wyborczej przez zgłoszenie listy kandydatów.

Zgłoszenie list kandydatów do rad narodowych, wojewódzkich, powiatowych i miejskich w miastach stanowiących powiaty miejskie, powinno nastąpić najpóźniej 35-go dnia przed dniem wyborów, a do pozostałych rad narodowych — najpóźniej 25-go dnia przed dniem wyborów.

Listę podpisuje właściwy organ zgłaszającej organizacji. Równocześnie ze zgłoszeniem listy należy podać pisemnie adres, na który ma być kierowana korespondencja dla organizacji zgłaszającej listę.

Do zgłoszenia należy dołączyć pisemne oświadczenie kandydatów, że zgadzają się kandydować w danym okręgu. Oświadczenia kandydatów mogą też być złożone odrębnie, nie później jednak niż 35-go względnie 25-go dnia przed dniem wyborów.

Art. 45.

Do tej samej rady narodowej można kandydować tylko w jednym okręgu i tylko z jednej listy.

Art. 46.

Liczba kandydatów na liście nie może przekraczać liczby członków rady narodowej, wybieranych w danym okręgu.

Art. 47.

W zgłoszonej liście należy podać nazwisko, imię, wiek, zawód i miejsce zamieszkania każdego kandydata. Nazwiska zgłoszonych powinny być oznaczone kolejnymi numerami, poczynając od 1, w porządku pierwszeństwa do otrzymania mandatów.

Art. 48.

W wyborach do wojewódzkiej (m. st. Warszawy i m. Łodzi), powiatowej, miejskiej i dzielnicowej rady narodowej zgłosić można na liście również zastępców, w liczbie nie przewyższającej 1/3 liczby zgłoszonych kandydatów.

Postanowienia art. art. 42 — 45 i 47 stosuje się odpowiednio do zastępców.

Art. 49.

Zgłaszająca organizacja może w pisemnym oświadczeniu, złożonym równocześnie z listą, wskazać oznaczenie (godło) zgłoszonej listy.

Art. 50.

Jeżeli zgłoszenie listy nastąpiło zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, obwodowa komisja wyborcza rejestruje listę, sporządzając protokół przyjęcia zgłoszenia.

Wzór protokołu przyjęcia zgłoszenia listy ustalił Rada Państwa.

Art. 51.

Przewodniczący obwodowej komisji wyborczej bada, czy zgłoszona lista odpowiada przepisom, a o dostrzeżonych wadach niezwłocznie zawiadamia zgłaszającą organizację.

Jeżeli wskazane wady nie zostaną usunięte najpóźniej drugiego dnia po upływie terminu dla zgłoszenia listy (art. 44, ust. 2), obwodowa komisja wyborcza stwierdza nieważność zgłoszenia listy w całości lub co do poszczególnych kandydatów. W razie stwierdzenia nieważności zgłoszenia tylko co do poszczególnych kandydatów, listę rejestruje się w zakresie nie dotkniętym nieważnością.

Art. 52.

Decyzje obwodowej komisji wyborczej w sprawie nieważności zgłoszenia doręcza się niezwłocznie organizacji zgłaszającej listę. Organizacja ta może zastrzec decyzję do właściwej terytorialnej komisji wyborczej, a gdy decyzję wydała obwodowa komisja wyborcza dla wyborów do gromadzkich rad narodowych — do powiatowej komisji wyborczej.

Art. 53.

Obwodowa komisja wyborcza ogłasza dane o listach zarejestrowanych do rad narodowych wojewódzkich, powiatowych i miejskich w miastach stanowiących powiaty miejskie najpóźniej 30-go dnia, dane zaś o listach zarejestrowanych do rad niższych stopni — najpóźniej 20-go dnia przed dniem wyborów.

Art. 54.

Kandydat nie może wchodzić w skład komisji wyborczych właściwych dla okręgu, w którym kandyduje.

Rozdział 9

Karty do głosowania

Art. 55.

Obwodowa komisja wyborcza rozsyła obwodowym komisjom wyborczym urzędowe karty do głosowania. Karty do głosowania powinny być opatrzone pieczęcią komisji wyborczej.

Art. 56.

Karta do głosowania wymienia nazwiska i imiona kandydatów, a następnie nazwiska i imiona ewentualnych zastępców każdej z zarejestrowanych list, w kolejności umieszczenia na tej liście. Jeżeli lista ma oznaczenie, zgłoszone w myśl art. 49, umieszcza się je przed wymienieniem kandydatów tej listy.

Kolejność umieszczenia list na karcie do głosowania ustala się według kolejności ich zgłoszenia. Wielkość i rodzaj czcionek powinny być jednakowe dla wszystkich list.

Karta do głosowania zawierać powinna odpowiednią rubrykę przeznaczoną dla umieszczenia przez wyborcę znaku wskazującego, na którą z list głosuje, chyba że zarejestrowana jest tylko jedna lista.

Wzory kart do głosowania ustalił Rada Państwa.

Art. 57.

Karte do głosowania może być zadrukowana tylko po jednej stronie.

Rozdział 10

Głosowanie

Art. 58.

Głosowanie odbywa się w lokalu obwodowej komisji wyborczej bez przerwy od godziny 6-iej do 22-iej.

Art. 59.

Od chwili rozpoczęcia głosowania do chwili ustalenia jego wyników powinny być bez przerwy obecne w lokalu wyborczym co najmniej dwie osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej.

W przypadku nieobecności osoby wchodzącej w skład obwodowej komisji wyborczej, przewodniczący lub zastępca przewodniczącego komisji uzupełni jej skład przez powołanie osoby spośród wyborców.

Art. 60.

Przewodniczący obwodowej komisji wyborczej czuwa nad utrzymaniem porządku w czasie głosowania oraz nad zabezpieczeniem tajemnicy głosowania i w tym celu może wydawać odpowiednie zarządzenia porządkowe. Na żądanie przewodniczącego właściwe organy państwowe oddadzą do jego rozporządzenia straż.

Agitacja w lokalu wyborczym w czasie głosowania jest wzbroniona.

Art. 61.

Przed rozpoczęciem głosowania obwodowa komisja wyborcza bada, czy urna wyborcza jest próżna, czy na miejscu znajdują się spisy wyborców oraz potrzebna ilość kart do głosowania, jak również czy w lokalu komisji umieszczone są osłony zabezpieczające tajemnicę głosowania, po czym komisja zamyka i opieczętowała urnę wyborczą pieczęcią komisji.

Od chwili zapieczętowania aż do końca głosowania urny otwierać nie wolno.

Art. 62.

Przed oddaniem głosu wyborca okazuje komisji dowód osobisty, a w jego braku legitymację służbową, legitymację związku zawodowego lub inny dokument, stwierdzający jego tożsamość. Wyborca nie posiadający dokumentu tożsamości, uznanego przez komisję za wystarczający, może powołać się na świadectwo dwóch wiarygodnych osób, znanych komisji obwodowej.

Decyzja komisji w sprawie tożsamości osoby jest ostateczna. Komisja sprawdza, czy dana osoba figuruje w spisie wyborców lub czy posiada „zaświadczenie o prawie głosowania”, albo zaświadczenie, o którym mowa w art. 41. Następnie wyborca otrzymuje od komisji urzędowe karty do głosowania do rad wszystkich stopni, do których odbywa się głosowanie w danym obwodzie.

„Zaświadczenie o prawie głosowania” oraz zaświadczenie, o którym mowa w art. 41, komisja zatrzymuje w celu dołączenia do protokołu głosowania.

Art. 63.

Po otrzymaniu kart głosowania wyborca łączy je do pomieszczenia za osłoną, gdzie zaznacza się z kartami do głosowania.

Wyborca ma prawo skreślenia poszczególnych kandydatów i zastępców.

Następnie wyborca podchodzi do urny i w obecności komisji wrzuca do urny karty do głosowania, złożone w ten sposób, aby strona zadrukowana nie była widoczna.

Art. 64.

Ułomni lub niepiśmienni mogą korzystać przy głosowaniu z pomocy innych osób.

Art. 65.

Głosowania przerywać nie wolno. Gdyby wskutek nadzwyczajnych wydarzeń czynności wyborcze były na czas przejściowo uniemożliwione, obwodowa komisja wyborcza może przedłużyć je lub odroczyć do dnia następnego. Zarządzenie o tym powinno być natychmiast przesłane do wiadomości prezydium właściwej ze względu na siedzibę obwodowej komisji wyborczej rady narodowej oraz podane do publicznej wiadomości w sposób przyjęty w danej miejscowości.

W razie przerwania głosowania komisja opieczętowała urnę i oddaje ją do przechowania przewodniczącemu. Po podjęciu głosowania komisja stwierdza protokół, czy pieczęcie pozostały nienaruszone.

Rozdział 11

Ustalenie wyników
głosowania
w obwodzie i okręgu

Art. 66.

O godzinie 22-iej lub wcześniej, z chwilą oddania głosów przez wszystkich wyborców, przewodniczący obwodowej komisji wyborczej ogłasza zamknięcie głosowania, po czym komisja przystępuje do ustalenia wyników głosowania w obwodzie.

Art. 67.

Głos uważa się za oddany na wszystkich nie skreślonych kandydatów i zastępców.

Art. 68.

Nieważne są karty do głosowania:

- 1) inne aniżeli urzędowo ustalone,
- 2) nie opatrzone pieczęcią komisji wyborczej.

Dopisanie poszczególnych nazwisk nie wpływa na ważność karty.

Art. 69.

Obwodowa komisja wyborcza sporządza, osobno dla każdego okręgu wyborczego, protokół głosowania.

Protokół głosowania wymienia:

- 1) początek i koniec głosowania,
- 2) liczbę uprawnionych do głosowania,
- 3) liczbę wydanych kart do głosowania,
- 4) liczbę oddanych kart do głosowania,
- 5) liczbę oddanych kart do głosowania, które uznano za nieważne,
- 6) liczbę głosów, ważne oddanych na poszczególnych kandydatów i zastępców,
- 7) krótkie omówienie skarg i wydanych decyzji oraz innych istotnych okoliczności.

Protokół sporządza się w dwóch egzemplarzach, wedle wzoru ustalonego przez Radę Państwa.

Protokół podpisują wszystkie osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej, obecne w chwili sporządzenia protokołu.

Art. 70.

Przewodniczący obwodowej komisji wyborczej przesyła niezwłocznie po jednym egzemplarzu protokołu głosowania w zapieczętowanej kopercie do właściwych obwodowych komisji wyborczych.

Oddane karty do głosowania (osobno ważne i nieważne) należy opieczętować pieczęcią komisji i wraz z drugim egzemplarzem protokołu głosowania i spisem wyborców — przesłać niezwłocznie do prezydium właściwej (powiatowej, miejskiej lub dzielnicowej) rady narodowej. Prezydium rady narodowej przechowuje te materiały do czasu otrzymania dalszych zarządzeń Rady Państwa.

Art. 71.

Na podstawie protokołów otrzymanych od obwodowych komisji wyborczych, obwodowa komisja wyborcza ustala wyniki głosowania w okręgu.

Art. 72.

Obwodowa komisja wyborcza sporządza w dwóch egzemplarzach protokół, obejmujący dla całego okręgu zestawienie:

- 1) liczby uprawnionych do głosowania w okręgu,
- 2) liczby wydanych w okręgu kart do głosowania,
- 3) liczby oddanych w okręgu kart do głosowania,
- 4) liczby oddanych w okręgu kart do głosowania, które uznano za nieważne,
- 5) liczby głosów, ważne oddanych na poszczególnych kandydatów i zastępców.

Obwodowa komisja wyborcza dla wyborów do gromadzkich rad narodowych sporządza protokół obejmujący wyniki głosowania w poszczególnych okręgach (gromadach) i ustala w nim wyniki wyborów do poszczególnych gromadzkich rad narodowych. Postanowienie art. art. 74, ust. 2, 78 i 79 stosuje się odpowiednio.

Protokół podpisują wszystkie osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej, obecne w chwili sporządzania protokołu.

Wzór protokołu ustalił Rada Państwa.

(Ciąg dalszy na str. 5)

Ordynacja wyborcza do rad narodowych

(Ciąg dalszy ze str. 4)

Art. 73.

Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej przesyła niezwłocznie jeden egzemplarz protokołu w zapieczętowanej kopercie do:

- 1) wojewódzkiej (m. st. Warszawy lub m. Łodzi) komisji wyborczej — z okręgu wyborczego dla wyborów wojewódzkiej (m. st. Warszawy lub m. Łodzi) rady narodowej,
- 2) powiatowej komisji wyborczej — z okręgu wyborczego dla wyborów powiatowej rady narodowej,
- 3) miejskiej komisji wyborczej — z okręgu wyborczego dla wyborów miejskiej rady narodowej,
- 4) dzielnicowej komisji wyborczej — z okręgu wyborczego dla wyborów dzielnicowej rady narodowej.

Drugi egzemplarz protokołu wraz z protokołami głosowania obwodowych komisji wyborczych i innymi materiałami z przeprowadzonych wyborów — należy niezwłocznie przesyłać odpowiednio do prezydium wojewódzkiej (m. st. Warszawy, m. Łodzi), powiatowej, miejskiej lub dzielnicowej rady narodowej. Prezydium rady narodowej przechowuje te materiały do czasu otrzymania dalszych zarządzeń Rady Państwa.

Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej dla wyborów do gromadzkich rad narodowych przesyła protokół wraz z protokołami obwodowych komisji wyborczych i innymi materiałami z przeprowadzonych wyborów, — do prezydium powiatowej rady narodowej.

Rozdział 12

Ustalenie i ogłoszenie wyników wyborów

Art. 74.

Po otrzymaniu protokołów od okręgowych komisji wyborczych właściwe, terytorialne komisje wyborcze ustalają wyniki wyborów według okręgów wyborczych. Wyniki wyborów do gromadzkich rad narodowych ustala okręgowa komisja wyborcza dla wyborów do gromadzkich rad narodowych.

Za wybranych uważa się kandydatów, na których oddano więcej niż połowę (bezwzględna większość) ważnych głosów, a w głosowaniu wzięła udział co najmniej połowa uprawnionych do głosowania.

Art. 75.

Jeżeli z powodu nieuzyskania przez poszczególnych kandydatów bezwzględnej większości ważnych głosów nie wszystkie mandaty danego okręgu zostały obsadzone, mandaty nie obsadzone przydziela się zastępcom zgłoszonym na tej liście, której kandydaci uzyskali w okręgu największą ilość głosów według kolejności umieszczenia na liście.

Mandat nie może być przydzielony zastępcy, na którego w okręgu oddano mniej niż połowę ważnych głosów.

Art. 76.

Właściwa, terytorialna komisja wyborcza wydaje wybranym członkom rad narodowych zaświadczenia o wyborze.

Okręgowa komisja wyborcza dla wyborów do gromadzkich rad narodowych wydaje zaświadczenia o wyborze osobom wybranym do gromadzkich rad narodowych. Wzór zaświadczenia ustali Rada Państwa.

Art. 77.

Właściwe komisje wyborcze (art. 74) ogłaszają wyniki wyborów do rad narodowych w dziennikach urzędowych wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi).

Art. 78.

Jeżeli w głosowaniu wzięła udział mniej niż połowa uprawnionych do głosowania w okręgu, prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej m. st. Warszawy, m. Łodzi) ogłasza w ciągu dwóch tygodni od daty pierwszych wyborów zarządzenie o przeprowadzeniu ponownych wyborów w okręgu.

Ponowne wybory odbywają się w trybie przewidzianym niniejszą ustawą, wedle spisów wyborców, sporządzonych dla pierwszych wyborów.

Art. 79.

W przypadku wybrania mniej niż połowy radnych, wybieranych w okręgu, prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej m. st. Warszawy, m. Łodzi) ogłasza w ciągu dwóch tygodni od daty pierwszych wyborów zarządzenie o przeprowadzeniu ponownych wyborów w okręgu.

Postanowienie art. 78, ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 13

Ważność wyborów

Art. 80.

Wybory unieważnia się, jeżeli dopuszczono się przy nich przestępstw przeciw głosowaniu w sprawach publicznych lub naru-

szczenia istotnych przepisów niniejszej ustawy, a przestępstwa te lub naruszenia przepisów mogły wywrzeć istotny wpływ na wynik wyborów.

Wybory unieważnia się w tym okręgu lub obwodzie, w którym powstała przyczyna nieważności.

O ważności wyborów rozstrzyga Rada Państwa.

Art. 81.

Unieważniając wybory Rada Państwa unieważnia mandaty pochodzące z tych wyborów i zarządza w granicach unieważnienia ponowne wybory lub podjęcie niektórych czynności wyborczych wskazując czynność, od której należy ponowić postępowanie wyborcze.

Rozdział 14

Wygaśnięcie mandatu członka rady narodowej i obsadzenie mandatu w ciągu kadencji rady narodowej

Art. 82.

Wygaśnięcie mandatu członka rady narodowej następuje wskutek:

- 1) śmierci,
- 2) zrzeczenia się mandatu,
- 3) utraty prawa wybieralności,
- 4) odwołania członka rady narodowej przez wyborców.

Art. 83.

Tryb odwołania członka rady narodowej przez wyborców określa odrębne ustawy.

Art. 84.

Wygaśnięcie mandatu członka rady narodowej stwierdza rada narodowa.

W razie wygaśnięcia mandatu członka wojewódzkiej, powiatowej, miejskiej lub dzielnicowej rady narodowej, rada narodowa zarządza wstąpienie na jego miejsce zastępcy z danej listy, według kolejności umieszczenia na liście, jeżeli nie stracił on prawa wybieralności.

Postanowienie art. 75, ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 15

Przeplisy końcowe

Art. 85.

Do wyborów rad narodowych osiedli stosuje się odpowiednio przepisy o wyborach rad narodowych miast, do 5.000 mieszkańców, z następującymi zmianami:

- 1) terytorialna komisja wyborcza właściwa dla wyborów do rady narodowej osiedla jest powiatowa komisja wyborcza,
- 2) dla pierwszych wyborów do rad narodowych osiedli spisy wyborców zamieszkałych w osiedlach sporządza prezydium gminnych rad narodowych.

Art. 86.

W przypadku, gdy w toku kadencji rada narodowa uzna za niezbędne wybrać do prezydium osobę, która nie jest członkiem danej rady narodowej — rada narodowa równocześnie kooptuje ją do swojego składu.

Liczba radnych dokooptowanych w ciągu kadencji nie może przekraczać:

- 1) w radzie narodowej wojewódzkiej (m. st. Warszawy, m. Łodzi) — 10 radnych,
- 2) w innych radach narodowych — 5 radnych.

Postanowienia ust. 1 i 2 nie dotyczą gromadzkich rad narodowych.

Art. 87.

Koszty związane z wyborami pokrywa się z budżetu państwa. Pisma w sprawach wyborczych wolne są od opłat skarbowych.

Art. 88.

Członkowie komisji wyborczych otrzymują zwrot kosztów podróży, jeżeli mieszkają poza miejscem urzędowania komisji.

Wysokość kosztów podróży oraz zasady ich pokrywania i wypłaty ustali prezes Rady Ministrów.

Art. 89.

Uprawnienia Ministra Obrony Narodowej, o których mowa w art. 35, przysługują w stosunku do wojsk wewnętrznych ministrowi bezpieczeństwa publicznego.

Art. 90.

Kto w wyborach do rad narodowych dopuszcza się przestępstw przeciwko głosowaniu, podlega karom przewidzianym w Kodeksie Karnym.

Art. 91.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Na młodzież wiejską czeka dumne miano pioniera

Dzień i noc walczą na PGR-owskich polach traktory. Zaorują ugory. Nieporuszona od lat, wysuszona, twarda jak skała ziemia stawia opór. Lecz młodzi traktorzyści zwyciężają twardą glebę. I choć każda skłębę skamieniałej ziemi trzeba po orce rozbić talerzami ciężkich wałów — znikają metr po metrze ugory i odłogi.

Na polach leżą jeszcze wyrwane z korzeniami drzewa, jeszcze leżą poruszone przez traktor kamienie. Trzeba je usunąć przed siewem, aby potem, gdy zasłumi na polach złota pszenica, mógł przez nie swobodnie przejść kombajn.

Niełatwa jest sprawa przy usuwaniu kamieni i drzew. Od wysiłku boją plecy. Ale sprawnie wykonują tę pracę młode ręce pionierów. Tak sprawnie, że nim traktor obróci na polu raz i drugi, jest ono już oczyszczone, przegotowane na przyjęcie ziarn pszenicy, żyta — na wydatne plony.

Młodych pionierów w szarych kombiniezach, w mundurach PGR-owskiej armii — spotkać można również przy młoci. Niejednemu ciężką ręką od podawania snopów. Kurz przesłania oczy odbierającym słomę. Ale pionierzy wiedzą, że tak jak potrzeba nam coraz więcej węgla i stali, domów mieszkalnych, szkół i szpitali, potrzeba również coraz więcej chleba i mięsa, ziemniaków i cukru, włókna dla naszego przemysłu. Aby kraj nasz był coraz zamożniejszy, abyśmy mogli lepiej zaspokajać potrzeby mieszkańców miast i wsi.

Przed młodymi pionierami organizacja ZMP-owska postawiła odpowiedzialne zadanie — 400 tysięcy hektarów ziemi leżącej odłogiem zamienić w urodzajne pola. Piękne to i zaszczytne, od-

powiedzialne zadanie. Na młarę zadań realizowanych przez bohaterów komсомольców, którzy zagospodarowali miliony hektarów no wych ziem na Altaju i w Kazachstanie.

Toteż codziennie wyruszają nowe ekipy ochotników pionierskiego zaciągu na PGR-owskie pola. Z naszego województwa zgłosiło się już ponad 200 pionierów, z tego dwie grupy rozpoczęły już pracę na odłogach, trzecia wyjedzie w dniu dzisiejszym. Ci młodzi pionierzy to patrioty, którzy nie ulekkli się trud. Nie brak wśród nich tokarzy i ślusarzy, mechaników i traktorzystów, nie brak młodzieży z blur i warsztatów. Ale wciąż jeszcze za mało jest wśród pionierów młodych mieszkańców wsi. A do zaciągu pionierskiego powinni iść chłopcy i dziewczęta z przeludnionych powiatów naszego województwa, przede wszystkim z białostockiego i łomżyńskiego.

Na nich w PGR-ach czeka praca, która zna. Czekają na nich możliwości zdobycia zawodu. Czekają ci, którzy przyjechali pierwsi. Czekają dumne miano pioniera.

Przykład Genka Smuragi, Irka Olszowskiego, czterech ZMP-owców z gromady Gruszek powiatu augustowskiego: Zdzisława Kondrackiego, Włodka Jedaszko, Ryśka Wincko i Mańka Wasilczyka, którzy jako jeden z pierwszych odpowiedzieli na apel ZG ZMP, niech wpłynę na tych, którzy tak samo jak oni pokochali ziemię i trudną pracę na roli. Pracę, która wymaga mocnych rąk i silnej woli, a często i chwilowych wyrzeczeń.

Czterej chłopcy z Gruszek nieraz rozmawiali o tym, że warto by wyruszyć ze wsi rodzinnej, zdobyć jakiś zawód. Ale nie wyobrażali so-

bie życia bez łańców żbó szumających latem, bez brzemien-nych jesienią w jabłka sadów. Gdy dotarli do nich numer „Gazety Białostockiej”, w którym przeczytali apel, nie zastanawiali się długo. Zgłosili się do Zarządu Powiatowego ze słowami: „Chcemy jechać do pracy w PGR-ach, musimy nas natychmiast wysłać, tam jesteśmy potrzebni”. Nie pomogli perswazje ze strony Zarządu Powiatowego ZMP, że można wysłać ich dopiero jutro. Nie chcieli wrócić z powrotem do domu, woleli przenoćować w Augustowie, aby jutro natychmiast wyjechać do PGR. „Chcemy, aby było więcej chleba dla naszej Ojczyzny. Jesteśmy ZMP-owcami i musimy być jak najszybciej na trudniejszych odcinkach pracy” — mówili.

Takich młodych jak oni na wsi polskiej jest wielu. I właśnie przed nimi, w PGR-ach otwarte są szerokie możliwości awansu. Czekają na nich zaszczytne funkcje brygadzystów polowych i członków brygad, oborowych i zootechników, agronomów i kombajnerów, traktorzystów i elektryków. Każdy awans jednak wymaga pracy i doświadczenia, wymaga przede wszystkim wiedzy. I tutaj właśnie, w państwowym gospodarstwach rolnych na kursach, które będą organizowane w okresach zimy, młodzież wiejska będzie miała warunki do podniesienia swoich kwalifikacji, do zdobycia zawodu.

Ziemia nasza, rodząca miliony ton zboża, miliony kwintali buraków, ziemniaków i innych surowców dla przemysłu — to wielkie bogactwo narodu. Ani jeden hektar ziemi nie może pozostać odłogiem. Od młodych rąk, młodych mózgów, gorących serc młodych obywateli cały naród oczekuje odpowiedzi na apel, zamiany ugorów w żyzne pola.

To trudne i odpowiedzialne zadanie mogą wykonać tylko najlepsi. W pionierskim zaciągu bowiem nie ma miejsca dla nierobów i bumelanów, ludzi słabych i chwiejnych. PGR-y czekają na przodującą młodzież z miast i wsi, zwłaszcza młodzież wiejską, która potrafi stanąć do pracy przy młoci, przeprowadzić wykopki ziemniaków, zaorać pola.

Wiejska młodzież nieraz już dała dowód, że dzielnie potrafi pracować. Niech więc jeszcze raz młodzi chłopcy i dziewczęta czynem udowodnią, że służnie dumny jest z nich naród polski. Niech w szeregach ochotniczego zaciągu pionierskiego nie zabraknie mieszkańców wsi, młodych młoczników, absolwentów szkół rolniczych, aktywistów wiejskich kół ZMP. Zwłaszcza tych młodych, którzy w tej chwili pracują u rodziców, a bez szkody dla własnej gospodarki mogą opuścić wieś rodzinną.

Za przykładem pionierów, którzy już na polach PGR-owskich przekraczają normy: Antoniego Czecha, Karpowicza i Marczyka, ożarnie pracujących na gołdapskich odłogach niech idą ci, którzy nie lekają się trudnej pracy, niech idzie odważna, bohaterska młodzież, która czuje się na siłach wypełnić wielkie zadanie, postawione przez partię i rząd przed narodem.

Sprawą zaciągu pionierskiego żyje dziś cała młodzież, organizacja ZMP-owska, żyją wszystkie instancje partyjne. Aby jednak zaciąg pionierski rozwijał się w niesłabnącym tempie, aby w szeregi ochotników stawała najlepsza młodzież, trzeba wzmożyć pracę agitacyjną zwłaszcza na wsi.

Naszej młodzieży, pełnej entuzjazmu i oddania trzeba szczerze i otwarcie pokazać trudną, ale jakże zaszczytną drogę dalszego wzrostu do brobytu, drogę rozkwitu Ojczyzny.

I. N. i G. J.

Dokumenty w sprawie radziecko-amerykańskich rokowań nad kwestią atomową

(Ciąg dalszy ze str. 2)

Rząd radziecki podkreśla, że w toku dotychczasowych rokowań nie udało się uzgodnić stanowiska obu stron co do szeregu istotnych zagadnień związanych ze sprawą niedopuszczalności użycia energii atomowej w celach wojennych i z perspektywami wykorzystania jej wyłącznie na potrzeby pokojowe, dla dobra ludzkości.

„Rząd radziecki — czytamy w aide-memoire — przyjmując do wiadomości oświadczenie rządu USA, że rząd ten gotów jest w każdej chwili wznowić rokowania dotyczące pokojowego wykorzystania energii atomowej, oświadcza ze swej strony, że

gotów jest kontynuować rozmowy mające na celu rozwiązanie zarówno propozycji rządu radzieckiego, jak i propozycji Stanów Zjednoczonych”.

W zakończeniu aide-memoire wysunięta jest propozycja ogłoszenia zarówno w prasie ZSRR jak i w prasie USA wszystkich dokumentów wymienionych między obu rządami w toku dotychczasowych rokowań w sprawie energii atomowej.

Dnia 23 września br. w liście do A. Gromyki ambasador USA w Moskwie Bohlen zakomunikował, że również rząd Stanów Zjednoczonych pragnie opublikować wszystkie wspomniane dokumenty.

W Nowince zorganizowano wspólne wykopki

Maria Klimaszewska ledwo tylko światło wyjrzała za próg chaty. Niebo nie zwiastowało słonecznego dnia.

— Ale trudno, jak wykopki to wykopki, nie ma co targować się z pogodą — pomyślała — zaplanowane, dziś u Augustynowicza wykopki, to trzeba iść.

Onegdaj u Zyskowskich, dziś u Augustynowicza, jutro chyba u Tomaszewskiej, potem u niej i tak codziennie na innym polu spotykają się wciąż te same gospodynie z Nowinki przy wykopkach.

Gdy o 7 rano przejeżdżaliśmy obok pola Adama Augustynowicza, zdziwiło nas, że grupa aż 12 kobiet pracuje na stosunkowo niewielkim kartofliku. No bo tak gromadnie to właściwie pracują tylko na spółdzielczych lub pegeerowskich polach.

Ale w Nowince właśnie jest tak, że w trosce o sprawnie zbieranie plonów, kilkunastu gospodarzy pracuje po kolei na wszystkich polach.

Wacław Burniewicz i Józef Klimaszewski wyorywali Józef, a kobiety skrzętnie wybierały

ziemniaki. Duże do jednego kosa, małe — do drugiego. Jak grzyby po deszczu wyrastały worki z ziemniakami.

— Jeszcze dziś powiozę je na punkt skupu. Prosto z pola. Trzeba spieszyć, bo to i przyjemnie jak pochwała. Zboże też na polu wymłóciłem i prosto na punkt skupu zawiozłem.

Trudno byłoby tak wcześniej i sprawnie wykopać Adamowi Augustynowiczowi ziemniaki, gdyby nie zorganizowanie wspólnej pomocy wśród nowińskich gospodarzy, bo syn jego Marian, z którego miał najwięcej pomocy, służy w marynarce. Dziś gospodynie z sąsiednich chałup pomagają jemu, jutro, pojutrze i w inne dni Maria Augustynowicz pomoże im, aby jak najwcześniej ze wszystkich pól w Nowince zebrane były ziemniaki.

I tak pracować powinni gospodarze we wszystkich wsiach. Bo pogoda u nas kapryśna. Każdego nocy przymrozek może zaskoczyć. A tam, gdzie wiele rąk przykłada się do pracy, idzie ona sprawniej.

(bk)

1-go października

Program

uroczystości inauguracyjnej
1954/55 roku
akademickiego

W dniu 1 października na dwóch wyższych uczelniach w Białymstoku — Akademii Medycznej i Wieczorowej Szkole Inżynierskiej odbędzie się uroczystość inauguracji nowego roku akademickiego 1954/55.

Uroczystość rozpoczęcia nowego roku akademickiego na Akademii Medycznej odbędzie się w Państwowym Teatrze im. A. Węgierki o godz. 11.

Otwarcia dokona rektor AM w Białymstoku prof. dr Tadeusz Kielanowski. Następnie zostanie odczytany list Ministra Szkół Wyższych tow. Adama Rapackiego do studentów polskich.

Z kolei rektor AM złoży sprawozdanie z osiągnięć i wyników pracy z Akademii Medycznej w roku 1953/54 i zapozna z planem pracy na nowy rok akademicki. Następnie przemówi przedstawiciel młodzieży studenckiej.

Zasłużonym pracownikom Akademii Medycznej zostaną wręczone odznaczenia państwowe, a następnie odbędzie się immatrykulacja studentów przyjętych na pierwszy rok studiów.

Na zakończenie prof. dr Stefan Soszko wygłosi wykład inauguracyjny pt. „Społeczne i naukowe zadanie położnictwa w Polsce Ludowej”.

Uroczystość otwarcia nowego roku akademickiego na Wieczorowej Szkole Inżynierskiej odbędzie się w dniu 1 października o godz. 17 w sali Klubu Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. (boh)

Kronika partyjna

Wydział Propagandy KW zawiadomił, że w dniu 30 bm. o godz. 15 w Klubie TPP-R, rektor KC wygłosi odczyt na temat „O rozwoju Chińskiej Republiki Ludowej”. Na odczyt obowiązani są przybyć wykładowcy i kierownicy seminariów szkolenia partyjnego, przewodniczący komisji ruchu łączności miasta ze wsią, sekretarze podstawowych organizacji partyjnych, agitatorzy oraz aktywi Frontu Narodowego.

Na odczyt zaprasza się także dyrektorów wszystkich zakładów pracy i instytucji.

Po odczycie — film pt. „Dziewczyna o białych włosach”.

Kronika Białostocka

TEATR

Teatr im. A. Węgierki w Białymstoku: „Trzydzieści srebrników” godz. 19.

KINA

„Pokój”: „W pewnej rodzinie” godz. 16, 18, 20.
„Polana”: „Dusze czarnych” godz. 18.

PORANKI

„Pokój”: dla dzieci godz. 10 — „Czarodziejski ptak”, dla młodzieży szkolnej „Wschodnie zaloty” godz. 12, „W pewnej rodzinie” godz. 14.

KLUBY

Klub TPP-R czynny codziennie od godz. 13—21.
Poradnia Świeciciowa Klubu TPP-R czynna od godz. 11 do 18 oprócz niedziel i świąt.
Klub MPIK ul. 1 Maja czynny w godz. 13—21.

Księgarnia Klubu MPIK czynna w dni powszednie od 8 do 20, w niedziele i święta od 12 do 19.

BIBLIOTEKI

Biblioteka i czytelnia miejska czynne od godz. 8 do 18.
Biblioteka Klubu TPP-R czynna od godz. 11—19 oprócz niedziel i świąt.
Biblioteka naukowa AM czynna od godz. 9—15 Wypożyczalnia czynna od godz. 11—14.
Biblioteka WRZZ ul. Kilińskiego czynna od godz. 15—21.
Czytelnia czynna od godz. 8 do 21 W niedzielę biblioteka i czytelnia czynne od godz. 17 do 21.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka ul. Kilińskiego 19 czynna od godz. 8—17.

WAZNIEJSZE TELEFONY

Woj. Stacja Pogotowia Ratunkowego przy ul. Krasieńskiego (róg Piłkarskiej) tel. biura wezwania 09 informacja 555.

Plany kwartalne przed terminem

Radosne meldunki zakładów pracy Białostoczczyzny

Coraz liczniej napływają meldunki zakładów pracy Białostoczczyzny o przedterminowym wykonaniu planów produkcyjnych za III kwartał 1954 roku. M. in. meldunki takie nadesłały Zakłady Naprawcze Sprzętu Drogowego w Białymstoku, Wojewódzki Związek Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Białymstoku, BPP w Sokółce i Białostockie Zakłady Graficzne.

Zakłady Naprawcze Sprzętu Drogowego plan III kwartału wykonały 10 września czyli 20 dni przed terminem. Wartość produkcji ponadplanowej wykonanej przez te zakłady do końca III kwartału równa się 290 tys. złotych. Trzeba przyznać, że Zakłady Naprawcze Sprzętu Drogowego nie poprzestali na tym osiągnięciu i na naradzie partyjno-ekonomicznej cała załoga jednogłośnie zobowiązała się, że plan roczny wykona do dnia 1 listopada br. Życzymy pracownikom zakładów naprawczych pomyślności w realizacji zaszczytnego zobowiązania.

WZGS natomiast plan III kwartału sprzedaży detalicznej wykonał w dniu 24 września. W przedterminowej realizacji planu najlepszymi osiągnięciami wykazały się PZGS: Siemiatyż, Elka i Olecko, które plany swoje wykonały jeszcze wcześniej.

Budowlane Przedsiębiorstwo Powiatowe w Sokółce plan za III kwartał br. wykonało w dniu 22 bm. w 105,6 proc. Przedterminowe wykonanie planu BPP

zawdzięcza ofiarnej pracy załogi w realizacji zobowiązań dla uczczenia II Zjazdu PZPR.

Białostockie Zakłady Graficzne zameldowały w dniu 18 września o wykonaniu planu produkcyjnego w cenach przemysłowych za III kwartał w 101,4 proc. (b)

W Miesiącu Przyjaźni

Ponad 3 tys. książek w języku rosyjskim sprzedawała księgarnia wydawnictw radzieckich

W okresie Miesiąca Pogłębiania Przyjaźni Polsko-Radzieckiej literatura w języku rosyjskim cieszy się olbrzymim zainteresowaniem wśród społeczeństwa Białostocka. Każdy nowy transport książek w języku rosyjskim rozchwytywany jest w ciągu kilku dni. I tak np. w ciągu okresu od rozpoczęcia Miesiąca Pogłębiania Przyjaźni

Uwaga, instruktorzy kulturalni!

30 września seminarium w WRZZ

W czwartek, 30 września, w sali konferencyjnej Wojewódzkiej Rady Związków Zawodowych odbędzie się seminarium dla instruktorów kulturalnych sekcji muzycznej, tanecznej i teatralnej.

Na seminarium będą omawiane zadania zespołów artystycznych w okresie jesiennym, zimowym i wiosennym.

Początek seminarium o godz. 9. Ze względu na ważność omawianych spraw — obecność wszystkich instruktorów kulturalnych obowiązkowa. (ir)

WIELKI KONKURS FILMOWY

„GAZETY BIAŁOSTOCKIEJ”,
OKRĘGOWEGO ZARZĄDU KIN
I CENTRALI WYNAJMU FILMÓW

p. t.

„Poznajemy bohaterów filmu radzieckiego”

ZADANIE NR 4

„W pewnej rodzinie”

Jaką rolę gra Maryna:

- przewodniczącej kolchozu
- traktorzystki
- dziennikarki
- kolchoźnicy

Jaką rolę gra Terentij:

- studenta
- sekretarza organizacji partyjnej
- agronoma
- profesora

Zamieszczamy dziś czwarte zadanie naszego Wielkiego Konkursu Filmowego. Rzeczywiste role bohaterów 6 filmów festiwalowych wpisać należy do kuponu konkursowego, który zamieścimy wraz z ostatnim zadaniem. Kupon przesłać należy (z dopiskiem na kopercie „Konkurs filmowy”) na adres „Gazety Białostockiej” nie później niż do dnia 15 października.

Zbieramy złom na budowę Warszawy

W dniu dzisiejszym zbiórka złomu odbywać się będzie w dzielnicach zamkniętych ulicami: Szosa do Wasilkowa, Wasilkowska, Tor Kolejowy, Knyszyńska, Antoniukowska i Szosa Obwodowa.

A oto ci, którzy dzisiaj mają zapewnić środki transportu i

przysłać samochody: ZOM, BPZB, Centrala Handlowa Żelaza i Stali, BZPT, Białostocka Hurtownia Farmaceutyczna i Fabryka Pluszu.

Wojewódzka Rada Związków Zawodowych powinna dołożyć starań, aby zorganizować ludzi potrzebnych do załadunku i wyładunku złomu. (hr)

PROGRAM RADIOWY

Program I na fal 1322 m
5.10 Audycja dla wsi: 5.25 Muzyka poranna; 6.15 Swojskie melodie; 6.30 Kalendarz radiowy; 6.40 Dla wychowawców przedszkół; 7.15 Muzyka rozrywkowa; 8.00 Koncert poranny; 9.00 Dla klas VI i VII; 9.30 Koncert solistów; 10.25 Poranny koncert kameralny; 11.05 Dla klas I i II; 11.30 Muzyka i aktualność; 12.45 Audycja dla wsi; 15.30 Dla dzieci starszych „Biekitna szafeta”; 16.05 Polskie melodie ludowe różnych regionów — „Dolnośląskie pieśni żartobliwe”; 16.20 Koncert;

17.15 Utwory wiolonczelowe; 17.30 Muzyka rozrywkowa; 18.20 Spacer po Warszawie; 18.50 Koncert zyczeń; 19.50 Audycja dla wsi; 20.40 „Słowniczek muzyczny” J. Walderffa; 21.10 Koncert Chopinowski; 21.40 „Zrodził z burzy” — fragment powieści M. Ostrowskiego; 22.00 Dziennik sportowy; 22.10 Muzyka taneczna.

Dzienniki: 6.00, 7.00, 20.00.

Program II na fal 367 m
13.10 Przegląd prasy stołecznej; 13.35 Koncert solistów; 14.10 Dla klas IV; 14.30 Muzyka rozrywkowa; 15.20 Muzyka popularna; 15.50 Produkcja ludzkiej miłości i wsi o swojej pracy; 16.00 Muzyka dla wszystkich; 17.00 Z życia Związku Radzieckiego; 18.20 Z cyklu: „Arcydzieła muzyki fortepianowej”; 19.00 Muzyka i aktualność; 19.25 „Słoneczny kamień” — opow. P. Bązowa; 19.45 Makarow: „Rzeka bohater” — suita o Woldze; 20.40 Reportaż literacki; 21.00 Muzyka taneczna; 21.45 Wiadomości sportowe; 22.00 Puccini: „Cyganeria” opera w czterech aktach.

Dzienniki: 21.30.

FACHOWCY POSZUKIWANI

Inżynierów, techników budowlanych, techników normowania, majstrów, murarzy, zbrojarzy, betoniarzy, brukarzy i robotników niewykwalifikowanych na budowach w Proskach, Czarnej Wsi i Fastach k/Białostoku zatrudni od zaraz Białostockie Przemysłowe Zjednoczenie Budowlane.

Warunki pracy wg Układu Zbiorowego Pracy w Budownictwie. Na budowach są zorganizowane stołówki, a zamieszkalci mogą korzystać z bezpłatnych hoteli robotniczych. Zgłaszać się należy na budowę do ref. zatrudnienia.

Murarzy, cieśli oraz robotników niewykwalifikowanych zatrudni od zaraz Przedsiębiorstwo Robotników Kolejowych nr 3 w Białymstoku. Wynagrodzenie wg. Układu Zbiorowego w Budownictwie. Zgłoszenia: Białystok, ul. Kolejowa, nr 26, pokój nr 17. k 241-0

POWIATOWY ZWIĄZEK GMINNYCH SPÓŁDZIELNI „SAMOPOMOC CHŁOPSKA” w AUGUSTOWIE organizuje w dniach od 5 do 9 października 1954 r. na targowisku w Augustowie „WIELKIE TARGI JESIENNE”

Na targach tych będzie prowadzona sprzedaż w szerokim wyborze artykułów tekstylnych, odzieżowych, skóranych i galanteryjnych. Na targach obok sprzedaży normalnej będzie odbywać się również „Sprzedaż okazjonalna po cenach obniżonych”.

Rolnicy! Zgłaszajcie się jak najliczniej na targi jesiennie, gdzie będziecie mieli możliwość zaopatrzyć się we wszystkie potrzebne Wam na sezon jesienno-zimowy artykuły odzieżowe, tekstylne, galanteryjne i obuwie. Na targach będziecie mieli możliwość obejrzeć dorobek przemysłu socjalistycznego w szerokim i barwnym doborze towarów oraz sprzedać swoje nadwyżki produkcji rolnej w punktach skupu Gminnej Spółdzielni Augustów.

PZGS Augustów.

Biał. Zakł. Graf. w Białymstoku

T-5-10708

Kolejarz Hajnówka i Kolejarz Łapy

w A klasie piłkarskiej

Zakończyły się już wszystkie rozgrywki w pierwszej grupie piłkarskiej klasy B. W wyniku rozgrywek Kolejarz Hajnówka i Kolejarz Łapy awansowały do A klasy piłkarskiej, natomiast Budowlani Siemiatyż i LZS Barszczewo spadają do klasy C.

Oto aktualna ostateczna tabela pierwszej grupy piłkarskiej klasy B:

1. Kolejarz Hajnówka 33:3 67:21
2. Kolejarz Łapy 31:5 72:22
3. Kolejarz Białystok 25:11 69:28
4. Spójnia Hajnówka 24:12 56:32
5. Budowl. Białystok 19:17 43:39
6. Start Supraśl 19:17 55:39
7. LZS Białowieża 15:21 24:41
8. Unia Czarna Wś 9:27 25:53
9. Budow. Siemiatyż 6:30 32:88
10. LZS Barszczewo 2:34 17:84

Puchar Polski

pod znakiem porażek A klasy

W kolejnej rundzie czterech meczów następnej rundy Pucharu Polski. Podajemy rozlosowanie drużyn i obecną sędziowską (na pierwszym miejscu gospodarze): Unia Czarna Wś wygrała z Gwardią Białystok 3:2, Kolejarz Łapy pokonał Budowlanych Białystok 6:3, Budowlani Łomża przegrali z Kolejarzem Elka 1:4, Spójnia Olecko wygrała ze Spójnią Suwałki 1:0, Spójnia Suwałki II bez walki wyszła do dalszych rozgrywek z powodu nie stawienia się na boisko Kolejarza Łomża.

W najbliższą niedzielę w naszym województwie odbędą się

W czwartek 30 bm.

w sali konferencyjnej Zarządu Wojewódzkiego ZMP w Białymstoku przy ul. Kilińskiego odbędzie się wojewódzka narada aktywu sportowego. Tematem narady będzie ocena realizacji planowych zadań sportowych w naszym województwie. (b)

Sportowcy PGR na start

Okręgowa Spartakiada w Olecku

W Olecku w najbliższą niedzielę odbędzie się Okręgowa Spartakiada sportowców z państwowych gospodarstw rolnych. O gólem w spartakiadzie udział weźmie przeszło 100 zawodników i zawodniczek.

Będą to najlepsi sportowcy z państwowych gospodarstw rolnych — zwycięzcy spartakiad zespołowych. (b)

GAZETA BIAŁOSTOCKA

Mistrzostwa lekkoatletyczne Rumunii

Bugala ustanawia rekord Polski w biegu na 110 m ppł

W poniedziałek 27 bm. zakończyły się w Bukareszcie międzynarodowe lekkoatletyczne mistrzostwa Rumunii.

W ostatnim dniu mistrzostw Bugala ustanowił w półfinale biegu

Mistrzostwa LA pow. Mońki

W najbliższą niedzielę — 3 października odbędzie się pierwsze powiatowe mistrzostwa lekkoatletyczne pow. monieckiego. Mistrzostwa odbywać się będą w Goniądzu, a udział w nich wezmą lekkoatleci powiatu wylotni na zawodach kół sportowych. (b)

Wojewódzka narada aktywu sportowego odbędzie się 30 bm.

I Wojewódzkie Mistrzostwa Strzeleckie

2 i 3 października odbywać się będą na strzelnicy w Piarszach Wojewódzkie Mistrzostwa Strzeleckie organizowane przez Sekcję Strzelectwa WKPF. Udział w mistrzostwach zapewniły już prawie wszystkie zrzeszenia sportowe naszego województwa. (b)

Nareszcie boks

Spotykają się juniorzy Białostocku i Warszawy

10 października miłośnicy sportu pięściarskiego będą mieli możliwość obejrzeć spotkanie bokserów. Będzie to pierwszy mecz reprezentacji juniorów naszego województwa o mistrzostwo Polski.

Przeciwnikami reprezentacji Białostocku będzie reprezentacja juniorów miasta stołecznego Warszawy. (b)